

tematu s ukončenými semestrálnimi etapami (napr. "od urbanismu po dům", nebo "od návrhu domu po řešení kliky").

Druhý stupeň studia je ukončen tzv. druhou státnicí, tentokrát z předmětu řízení architektonické praxe, který shrnuje poznatky z výuky společných manažerských předmětů a teorie architektonicko-urbanistického návrhu, předmětu souvisejícího vždy s modulovou specializací. Samozřejmou součástí státní zkoušky je také obhajoba diplomové práce. K oběma částem druhých státnic byli přizváni komorou jmenovaní zástupci, kteří přislíbili možnost úlev při případném vstupu absolventů do této profesní organizace.

Máme to za sebou. Jistě je co zlepšovat, ale myslím, že jdeme správnou cestou. Víme, že kvalita studia není dána jen dobře připravenými pravidly, ale především odpovědným profesionálním přístupem učitelů a zaujatým zájmem studentů.

*

*Doc. Ing.arch. Dagmar Glosová, CSc.,
Fakulta architektury VUT Brno*

THE MODEL OF STUDY AT THE FACULTY OF ARCHITECTURE AT THE UNIVERSITY OF TECHNOLOGY IN BRNO

By Dagmar Glosová

There are two grades of study at the Faculty of Architecture in Brno. The first grade covers the former full study of architecture and graduates obtain a bachelor degree. Then one year of practice follows. In the second grade of study the curriculum is specialized according to modules. There is a choice of seven modules. Nearly all of the students continue and the second degree is finished by the second state exam and by a diploma thesis defense. The representatives of the Chamber of Architects are invited to these kinds of exams.

Ingrid Konrádová

ŠTUDIJNÝ PROGRAM ODBORU ARCHITEKTÚRA NA FAKULTE ARCHITEKTÚRY TU VIEDEŇ

Od školského roku 1992/93 vstúpil do platnosti nový študijný program odboru Architektúra, ktorý reagoval na zložitú situáciu v štúdiu vyvolanú najmä veľkým počtom študentov, ktorí začínajú každoročne študovať (cca 700 študentov v ročníku). To je spôsobené voľným prístupom ku štúdiu na verejných univerzitách v Rakúsku a popularitou štúdia architektúry, ktorá sa čiastočne zakladá aj na všeobecne vládnucich nesprávnych predstavách o tomto povolaní.

Druhým problémom bol veľký počet študentov, ktorí relatívne neskoro (v 7-8 semestri) štúdium architektúry zanechávali či prerušovali a nemali, pokial ide o oficiálne vzdelanie, "nič v ruke" (chýbal napr. titul bakalára architektúry). Toto mohlo súvisieť aj s tým, že študenti v prvých semestroch neprichádzali do styku s ateliérovou tvorbou a hoci niektorí z nich teoretické skúšky zvládali úspešne, v projektovaní neuspeli. Chýbala aj možnosť flexibilne zaraďovať do študijného plánu nové aktuálne témy z oblasti architektúry a prípadne ich podľa potreby meniť.

Nový študijný program nadvázuje na pôvodné delenie štúdia na dva stupne, pričom snaha vytvoriť z prvého stupňa bakalárske štúdium sa obsahovo podarila, ale formálne stroskotala - titul "bakalár architektúry" neboli zatiaľ oficiálne schválený.

Základným princípom navrhovania súčasného študijného programu je ľažisková poloha architektonického navrhovania, doplnená teoretickým zázemím v podobe prednášok spojených s cvičeniami. Úvodom do štúdia architektúry na TU vo Viedni je tzv. "Vorkurs" (Príprava). Šesť hodín Prípravy má študentovi umožniť formou intenzívnej tvorivej dielne oboznámiť sa bližšie s formou štúdia, s jeho obsahom, s náplňou povolania architekta a s jeho praxou. Keďže Príprava intenzívne prebieha každý rok v prvých dvoch týždňoch októbra, študenti majú ešte možnosť zmeniť svoje rozhodnutie o odbore štúdia. Po troch rokoch existencie Prípravy konštatujeme, že sa počet študentov začínajúcich štúdium architektúry znížil. Iste k tomu prispel aj fakt, že študenti sú nútení projektovať už v prvom študijnom stupni (v rámci tzv. Štúdií).

Prvý študijný stupeň tvoria prvé štyri semestre štúdia. Nazýva sa tiež Úvod do štúdia (Orientácia v odbore) a poskytuje prostredníctvom 91 hodín povinných predmetov všeobecné architektonické vzdelanie. Teoretickými prednáškami spojenými s cvičeniami je tu zastúpených všetkých 13 inštitútorov fakulty, ktoré sú zapojené do výuky v odbore architektúra. Najdôležitejšou časťou prvého stupňa sú tzv. štúdiá, ktoré sú predpokladom pre absolvovanie ateliérov v druhom študijnom stupni. Štúdio je učebný celok, pozostávajúci z viacerých častí, napríklad štúdio Urbanizmus tvorí prednáška Základy urbanizmu a cvičenia Urbanizmus a Navrhovanie voľného priestranstva. Hoci sú hodnotené separátne, známky platia len v tejto kombinácii. Keď je jedna z nich negatívna, musí študent opakovať všetky ostatné zložky štúdia. To isté platí o štúdiach Pozemné stavby, Navrhovanie budov, Interiér a Obytné stavby.

Druhý stupeň štúdia - šesť nasledujúcich semestrov - nesie názov Projektovo orientované prehĺbenie štúdia. Zo 119 hodín výučby je 64 hodín ateliérov (42 hodín praktického navrhovania a 24 hodín teoretických prednášok), 40 hodín viazané a 15 hodín voľne voliteľných predmetov.

Študijný plán architektúry na Technickej univerzite vo Viedni

				Diplomová práca								
Voliteľné predmety 55												10
Projekčne zamerané prehľbenie				Navrhovanie (AT) $6 \times 7 = 42$								9
												8
119				Urbani zmus								7
91				Ekolo-gia 1								6
Odborne zameraný úvod				Typoló-gia občian. budov 2								5
				Typoló-gia obytn. budov 2								4
				Tvorba priestoru 2								3
				Realiz. stavieb 2								2
				TZB B 2								1
210				TZB B 2								
Pamiat Kresle-stavost níe 1 8				Navrhovanie urbanizmus								
Modellova-vanie 2				Základ urb. 1								
Modellova-vanie 2				Navrhovanie typológia obč. budov 4								
EDV 2				Základ obytn.b. 1								
Tvorba otvor. priest.				Navrhovanie obytné budovy 4								
Persp. 1				Základ Konstr. ŽB. konštr. 1								
Archi. teória 2				Navrhovanie obytn. priest. 4								
				Základ Konstr. Staveb fyzika 2								
Staveb umení 4				Základ Konstr. Dreven konštr. 1								
DG 1				Pozemné stavby I 6								
DG 2				Pozemné stavby II 7								
Zobraz ovanie 2				Staveb mater. 2								
Zobraz ovanie 1				Statika 4								
Predku rz 6												

Témy ateliérov sú v každom semestri vypísané spoločne a študent má právo zvoliť si, na ktorých inštitútoch ich absolvuje. Novým momentom je, že študent môže robiť 2-3 ateliéry na tom istom inštitúte. Voliteľné predmety si študent vyberá v súvislosti s požiadavkami ateliérov či v súlade s vlastnými cieľmi a predstavami o odbore. Viazane voliteľné predmety si poslucháč vyberá z dvoch katalógov voliteľných predmetov. Prvý sa nazýva Všeobecná architektúra, druhý je Aktuálny katalóg, v ktorom sa zrkadlia aktuálne

požiadavky praxe, napríklad prednášky pod titulom Trh s nehnuteľnosťami alebo Manažment, umenie a architektúra. Voľne voliteľné predmety je možné absolvovať na ktorejkoľvek univerzite či vysokej škole v Rakúsku, čím je podporovaná samostatná a vedomá orientácia študenta v štúdiu a v odbore - to by vlastne malo byť špecifickom univerzitného štúdia.

Ďalšou novinkou je, že študent musí počas štúdia absolvovať 8 hodín výučby v anglickom jazyku.

Nový študijný program na Fakulte architektúry vo Viedni zohľadňuje najmodernejšie trendy vo výučbe architektúry v Európe a zároveň nadzvázuje na dlhorocnú tradíciu viedenského univerzitného školstva. Cieľom je štúdium orientované na prax, na samostatné myšlenie a na kreatívny manažment v architektúre.

*

Ingrid Konrádová,
Technische Universität Wien

CURRICULUM OF THE BRANCH OF ARCHITECTURE AT THE FACULTY OF ARCHITECTURE OF THE UNIVERSITY OF TECHNOLOGY IN VIENNA.

By Ingrid Konrád

The new curriculum, which has come into effect since the 1992-1993 school year, has eliminated disadvantages for the excessive number of students who begin their study and after half of the study course leave the school without any official possibility to recognize their results. Six hours of intensive course-work before the study enable the student to become familiar with the form of study and to get an idea about the architect's profession. As opposed to the previous system, students start designing in the first grade of study which lasts 4 terms.

The lectures are intertwined with the seminars where all 13 institutes of the faculty participate. The second grade of study is oriented towards designing. The student has a right to choose the topic of the studio and the institute where he/she will get his/her degree. The optional subjects are chosen in connection with the studio and compulsory subjects can be selected out of two catalogues. The optional subjects can be taken at any university in Austria.

Pierre von Meiss

K ZMENÁM A KONCEPCII ŠTUDIJNÉHO PROGRAMU

Každá koncepcia univerzitného študijného programu musí vychádzať z celovej politiky vzdelávania, vrátane jeho neuniverzitných cest. Ich príkladom je učenie budúceho projektanta u architekta - majstra (učenie prácou), doplnené návštevou odbornej školy 1-2 dni do týždňa. Predstavuje ponuku vzdelávania pre tú časť mládeže, ktorá nechce alebo nemôže študovať na univerzite. Absolventi takejto výučby (s príslušným certifikátom) vykonávajú dôležitú prácu v projekčných ateliéroch a nie je vylúčené, aby najnadanejší z nich dosiahli samoštúdiom alebo dopĺňujúcim vzdelaním štatút architekta.

Vysoká škola technická (L'école technique supérieure - Fachhochschule) je neuniverzitným vzdelávaním s veľmi dobrou štruktúrou; je bežná vo viacerých európskych krajinách. Dôraz kladie na výkon profesie nezávislého architekta - projektanta. Niektorí absolventi týchto škôl sa zapisujú na univerzitu, aby si doplnili koncepčné schopnosti a aby upevnili svoje postavenie architekta. Univerzitná alebo polytechnická výučba, vyhradená do roku 1950 malej élite, sa stáva čoraz prístupnejšou.

V Európe sa väčšina študijných plánov zdanliovo podobá: spravidla päť rokov štúdia rozdeleného na dva cykly a jeden rok praxe. Tu sa však podobnosť končí, lebo v skutočnosti si každá krajina zachováva svoju vlastnú identitu, ktorá sa odvíja od doterajších vzťahov vzdelávacích inštitúcií k praxi a niekedy závisí od kultúrnej úrovne. Najčastejšie je príčinou rozdielnej kvality vzdelávania rozdiel v prostriedkoch (finančných a priestorových) pripadajúcich ročne na jedného študenta. Vo veľkej väčšine európskych univerzít je na prvom mieste výchova všeobecných architektov pripravených pre výkon slobodného povolania a postavenie zodpovedného architekta projektu. Kedže na trhu práce sa takto uplatní len málo absolventov, početné školy sa pýtajú,

ako zlepšiť výučbu, aby sa absolventi veľmi dobre umiestnili v národnom i európskom konkurenčnom boji a ako (prostredníctvom zmeny študijného plánu alebo postgraduálneho vzdelávania) obohatiť výučbu o nové alebo pre architektúru okrajové oblasti.

Kaleidoskop vývoja

Dejiny univerzitného vzdelávania architektúry v 20. storočí majú mnoho stránok. Aj dnes veľká časť základnej výučby architektúry má v sebe niečo z Bauhausu, ale prakticky zmizla hlavná myšlienka, ktorej nositeľom bola táto škola, totiž "učenie prácou" s celou tradíciou hnutia "Umenie a remeslo" (Art and Crafts a Werkbund). V niektorých štátoch (najmä v Nemecku, Švajčiarsku,